

OPIS TECHNICZNY

i obliczenia do projektu budowlanego rozbudowy stacji wodociągowej
we w miejscowości Sanniki.

1. Dane ogólne

1.1. Podstawa opracowania

Projekt budowlany stacji uzdatniania wody w Sannikach opracowano na podstawie Umowy zawartej pomiędzy Urzędem Gminy w Sannikach i Dyрекcją Inwestycji w Kutnie.

1.2. Materiały wyjściowe

Do opracowania projektu wykorzystano następujące materiały:

- Dokumentacja hydrogeologiczna w kat. B ujęcia wód podziemnych
- Decyzję zatwierdzającą wielkość zasobów eksploatacyjnych ujęcia wody
- Analizy technologiczne wody ze studni
- Mapę sytuacyjno-wysokościową w skali 1:500 terenu SUW Sanniki
- Inwentaryzację stanu istniejącego stacji

1.3. Zakres opracowania

Dokumentacja niniejsza jest częścią projektu budowlanego obejmującego rozbudowę stacji uzdatniania wody. Rozbudowana stacja będzie zasilać w wodę istniejący wodociąg w Gminie Sanniki.

Opracowanie obejmuje projekt technologii odmanganiania wody wraz z instalacjami towarzyszącymi

2. Zapotrzebowanie wody

2.1 Zapotrzebowanie wody socjalno – bytowe

Wielkość zapotrzebowania wody określono na podstawie aktualnego poboru wody wg odczytów z wodomierza w istniejącej stacji.

$$Q_{\max.d.} = 1586,0 \text{ [m}^3/\text{db l]}$$

$$Q_{\text{sr.d.}} = 1220,0 \text{ [m}^3/\text{h l]}$$

$$Q_{\text{sr.h.}} = 101,67 \text{ [m}^3/\text{h]}$$

$$Q_{\max.h.} = 162,67 \text{ [m}^3/\text{h]} = 45,2 \text{ [l/s]}$$

2.2. Zapotrzebowanie wody na cele p. pożarowe

Zgodnie z normą PN-B-02864 ilość wody potrzebna na cele p. pożarowe dla jednostek osadniczych o liczbie mieszkańców do 5000 wynosi 10,0 l/s lub 100 m³ zapasu wody w zbiorniku.

2.3. Zapotrzebowanie wody w czasie maksymalnego rozbioru wody gospodarczo-bytowej i trwania pożaru

Z projektowanej stacji uzdatniania wody woda dostarczona będzie na cele bytowo-gospodarcze jak również p. pożarowe. W celu ustalenia wymaganej wydajności stacji przyjęto, że w przypadku wybuchu pożaru w godz. szczytowego rozbioru gospodarczego, $Q_{\max.h.}$ zostanie ograniczony.

3. Koncepcja rozwiązania zaopatrzenia w wodę

Źródłem wody dla modernizowanej stacji uzdatniania wody będą istniejące ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych.

Pobór wody ze studni odbywać się będzie za pomocą istniejących pomp głębinowych.

Woda tłoczona ze studni głębinowych, zostanie napowietrzona w ciśnieniowych aeratorach oraz filtrowana przez filtry odżelaziające i odmanganiające do istniejących zbiorników wyrównawczych.

Pompy II stopnia tłoczyć będą wodę ze zbiornika wyrównawczego do sieci wodociągowej.

Wszystkie urządzenia technologiczne znajdować się będą w budynku stacji.

Niniejszy projekt obejmuje filtrację wody w celu usunięcia manganu.

Parametry wody oraz ujęć znajdują się w oddzielnych opracowaniach w Urzędzie Gminy w Sannikach.

Wody zużyte w stacji wodociągowej i z płukania filtrów odprowadzone będą do odstojnika popłuczyn, w którym nastąpi wytrącanie zawiesin.

Po sedymentacji, wody nadosadowe z odstojnika popłuczyn zostaną odprowadzone do istniejącej kanalizacji a wytrącone osady wodorotlenków żelaza i manganu odwożone będą taborem asenizacyjnym na składowisko odpadów stałych wskazane przez Urząd Gminy.

W istniejącej kanalizacji fekalnej nie wprowadzono zmian.

4. Ujęcie wody

Jak podano wyżej ujęcie wody dla stacji stanowią trzy studnie. Wydajność ujęć w pełni pokrywa zapotrzebowanie wody przytoczone powyżej.

Jakość wody

Zgodnie badaniami wykonanymi przez MPWiK w Pruszkowie podstawowe oznaczenia fizykochemiczne kształtują się następująco:

- mętność 1-4 mg SiO₂/l
- barwa 5-10 mg Pt/l
- zapach akceptowalny
- odczyn 7-7,4 pH
- żelazo ogólne 1,2-4,0 mg Fe/l
- mangan 0,22-0,45 mg Mn/l
- Utlenialność 2,7*3,1 mgO₂/l
- amoniak 0,12-0,30 mg N/l

Zgodnie z wynikami badań bakteriologicznych, zgodnie z powyższym Raportem, jej skład bakteriologiczny nie budzi zastrzeżeń.

Powyższe badania podają jako wystarczającą dla uzdatnienia wody technologię napowietrzania i filtracji z prędkością 15m/h..

4.1.Pompy I-go stopnia

Woda ze studni pobierana będzie za pomocą istniejących pomp głębinowych, których wydajność nie może przekraczać 66 m³/h i wysokości podnoszenia 40 m. H₂O.

5. Obliczenie i dobór urządzeń technologicznych dla wydajności układu technologicznego $Q=1586 \text{ m}^3/\text{db}$

5.1 napowietrzanie

Ze względu na konieczność umieszczenia stacji uzdatniania wody w istniejącym budynku zdecydowano o ciśnieniowej aeracji.

Zaprojektowano wykorzystanie napowietrzania istniejącego po wymianie na podobne do istniejących aeratorów fi.600. Przewidywana ilość powietrza do aeracji - $3,3 \text{ m}^3/\text{h}$ o ciśnieniu wyższym o 10 mH₂O od ciśnienia panującego w rurociągu dopływu wody.

5.2. Filtry

A.) Pierwszy stopień filtracji – odżelazianie

Dla natężenia przepływu wody $Q=66 \text{ m}^3/\text{h}$ oraz zalecanej prędkości filtracji $V_f < 10 \text{ m/h}$ wymagana powierzchnia filtracji wyniesie wg obliczeń przedstawionych poniżej:

A	v_f	Fe	t_u	n
2300	8	0,5	301,05	0,0797
Q	v_f	T	n	t_1
1586	10	20	0,0797	0,33
t_2	q	t	F	1,99
0,17	10	0,1	7,96	0,63
				2,5342
				1,5919

A - chłonność złoża filtru $[\text{g Fe}/\text{m}^2]$

v_f - prędkość filtracji $[\text{m}/\text{h}]$

Z - zawartość zawiesin w wodzie = 1,91 Fe $[\text{g}/\text{m}^3]$

t_u - długość okresu użytecznej pracy filtra $[\text{h}]$

Fe - zawartość Fe w wodzie surowej $[\text{g}/\text{m}^3]$

F - całkowita powierzchnia filtrów $[\text{m}^2]$

Q - wymagana maksymalna dobowa wydajność $[\text{m}^3/\text{db}]$

v_f - prędkość filtracji wody $[\text{m}/\text{h}]$

T - czas pracy filtrów w ciągu doby $[\text{h}]$

n - liczba płukań filtru w ciągu doby db^{-1} - raz na dziewięć dni

t_1 - czas postoju filtra na płukanie $[\text{h}]$

t_2 - czas odpowietrzania pierwszego filtra po płukaniu $[\text{h}]$

t - czas płukania filtru wodą lub powietrzem $[\text{h}]$ - 6 min.

q - intensywność płukania filtru $[\text{l}/(\text{s} \cdot \text{m}^2)]$ - 20,1 l/sek

D - średnica filtra na $[\text{m}]$

$$t_u = \frac{A}{v_f \times Z}$$

$$F = \frac{Q}{v_f (T - nt_1 - nt_2) - 3,6 \times D}$$

Dla odżelaziania postanawia się pozostawić istniejący układ po wymianie piasków i wymianie aeratorów.

Złoże filtracyjne dla pierwszego stopnia filtracji (licząc od dołu):

- złożo kwarcowe o granulacji 5-10 mm - objętość dennicy filtra
- złożo kwarcowe o granulacji 2-5 mm - 10 cm.
- złożo kwarcowe o granulacji 1,4-2 mm — 10 cm.
- złożo kwarcowe uaktywnione o granulacji 0,8-1,4 mm - 60 cm,
- złożo kwarcowe o granulacji 0,8-1,4 mm - 80 cm.

B.) Drugi stopień filtracji - odmanganianie

Dobrano 4 bloki filtrów o średnicy 1600 mm każdy.

Złoże filtracyjne dla drugiego stopnia filtracji (licząc od dołu):

- złożo kwarcowe o granulacji 5-10 mm - objętość dennicy filtra
- złożo kwarcowe o granulacji 2-5 mm - 10 cm.
- złożo kwarcowe o granulacji 1,4-2 mm — 10 cm.
- złożo katalityczne G-1 o granulacji 0,8-1,4 mm - 80 cm,
- złożo kwarcowe uaktywnione o granulacji 0,8-1,4 mm - 50 cm.

Jako równoważne można zastosować filtry np. EKOIDEA ODE-1400/M AQUAM ze złożem katalitycznym.

Uwaga: orurowanie bloku filtra wykonać z rur i kształtek żeliwnych lub PEHD pozostawiając kołnierze demontażowe przy urządzeniach.

5.3.1. Czas trwania cyklu pracy filtra

Czas trwania cyklu pracy filtra pierwszego stopnia filtracji między kolejnymi okresami jego płukania zależy od ilości zawiesin i prędkości filtracji.

Czas pracy filtra pierwszego stopnia między płukaniem wyniesie przy założeniu prędkości filtracji 10m/h i stężeniu 4mgFe/litr 57 h. Daje to konieczność płukania co dwa dni.

Filtry należy płukać co 16 godzin, kolejno jeden filtr pierwszego stopnia. Proces płukania należy również przeprowadzić w przypadku zwiększenia oporów złoża o 3 mH₂O.

Czas trwania cyklu pracy filtra drugiego stopnia filtracji między kolejnymi okresami jego płukania zależy od ilości zawiesin i prędkości filtracji.

Filtry należy płukać co 18 dni, kolejno jeden filtr drugiego stopnia. Proces płukania należy również przeprowadzić w przypadku zwiększenia oporów złoża o 3 mH₂O.

5.3.2. Regeneracja filtra

Przyjęto system regeneracji filtra powietrzno - wodny.

Proces regeneracji filtra odbywać się będzie w następujących etapach:

I-etap - płukanie powietrzem z intensywnością $q=50 \text{ m}^3/\text{m}^2\text{h}$ tj. z wydajnością $Q = 127 \text{ m}^3/\text{h}$ przez 6 minut.

II -etap - płukanie wodą intensywnością $q=36 \text{ m}^3/\text{m}^2\text{h}$ tj. z wydajnością $Q= 92 \text{ m}^3/\text{h}$ przez 7 minut.

W celu płukania filtra powietrzem oraz napowietrzania wody surowej przyjęto wykorzystanie istniejącej instalacji i sprężarek.

- W celu płukania filtra wodą należy zamontować jedną z istniejących pomp II stopnia o wydajności $120 \text{ m}^3/\text{h}$.
-

5.3.3. Ilość wody odprowadzana do odstoju z płukania jednego filtra

-ilość wody potrzebna do płukania filtrów wodą:

$$V_{\text{pl}} = Q_{\text{pl}} * t_{\text{pl.w}} = (92/60) * 6 = 10,73 \text{ m}^3$$

gdzie:

* Q_{pl} - wydajność pompy płucznej

* $t_{\text{pl.w}}$ - czas płukania filtra wodą

-ilość wody ze spustu pierwszego filtratu:

$$V_{\text{lf}} = Q_1 * t_{\text{lf}}$$

t_{lf}

gdzie:

• Q_1 - natężenie przepływu przez 1 filtr $16,5 \text{ m}^3/\text{h}$

• t_1 - czas spustu 1 filtratu = 5 minut

$$V_{\text{lf}} = 1,38 \text{ m}^3$$

5.4. Odstoju popłuczyn

Z uwagi na częstotliwość płukania filtrów przyjmuje się, że odstoju posiadać będzie objętość pozwalającą na dopływ wody z dwóch płukań. Objętość ta wyniesie:

$$V_{\text{odst}} = 24,22 \text{ m}^3$$

Przyjęto istniejący odstoju o objętości czynnej $V_{\text{odst}} = 30 \text{ m}^3$. Z ostatniej komory wody nadosadowe będą usuwane za pomocą pompy zatapialnej.

5.5. Zestaw hydroforowo-pompowy pomp II – stopnia

Parametry techniczne:

- zasilanie: zbiorniki z napływem $H_{min} = 7,0$ [mH₂O]
- wymagane ciśnienie na wyjściu za zestawem: $H = 50$ [mH₂O]
- wydajność maksymalna: 165,0 [m³/h]

Na powyższe parametry dobrano zestaw:

ZH-ICL/M 5.32-40/7,5 kW

Parametry techniczne oferowanego zestawu hydroforowego:

- Typ pomp: wielostopniowe pionowe pompy ICL firmy Instalcompact,
- Całkowita moc zainstalowana: 37,5 [kW]
- Sterowanie: - sterownikiem mikroprocesorowym IC 2001 za pomocą przetwornicy częstotliwości Danfoss, podłączonej do jednej z pomp, pracującej na zasadzie utrzymywania stałego ciśnienia na wyjściu za zestawem
- Liczba pomp: 5 szt.
- Wyposażenie dodatkowe: COW (zabezpieczenie przed suchobiegiem)

Opis zestawów hydroforowych produkcji Instalcompact

W skład zestawu wchodzi następujące urządzenia:

- Pompy typu ICL produkcji Instalcompact. Są to pompy wielostopniowe, pionowe, wyposażone w silnik z krótkim wałem (znormalizowany), i uszczelnienie wału mechaniczne.
- Szafa sterownicza zawierająca kompletny osprzęt elektryczny i układ sterujący – zabezpieczający.
- Kolektory ssawny i tłoczny z rur **stalowych kwasoodpornych**.
- Armatura odcinająca na ssaniu każdej pompy i odcinająco-zwrotnej na tłoczeniu.
- Membranowe zbiorniki ciśnieniowe tłumiące uderzenia hydrauliczne w sieci.
- Konstrukcja wsporcza **kwasoodporna**, wsparta na wibroizolatorach.
- Manometry kontrolne z czujnikami ciśnienia.
- Szafa elektryczna o stopniu ochrony IP 54 wg. PN-92/E-08106.
- Urządzenie przystosowane jest do zasilania energetycznego przewodem pięcio - żyłowym występującym w przypadku stosowania w obiekcie po stronie zasilania zabezpieczeń różnicowo - prądowych.
- Konstrukcja urządzenia jest tak wykonana, że włączenie do instalacji następuje poprzez proste połączenie par kołnierzy (z kolektora ssącego i tłoczego), zaś wszelkie zabezpieczenia elektryczne urządzenia znajdują się w szafce elektrycznej zestawu będącej jego integralną częścią. Jednocześnie cała armatura odcinająca

zwrotna wymagana przy instalacji zespołów pompowych zawiera się w oferowanym urządzeniu.

- Wszystkie stalowe elementy urządzenia wykonane w stali kwasoodpornej
- Całość urządzenia spoczywa na wibroizolatorach.
- Elementy pomp – płaszcz, dyfuzor oraz wirniki wykonane ze stali kwasoodpornej.

Zestaw sterowany będzie sterownikiem mikroprocesorowym IC 2001 spełniającym następujące funkcje:

- włącza i wyłącza pompy w zależności od ciśnienia za zestawem (uwarunkowanym aktualnym rozbiorem wody) oraz ciśnienia przed zestawem utrzymując na wyjściu: – stałe, zadane ciśnienie sterowanie za pomocą przetwornicy częstotliwości,
- ciśnienie w zadanych progach (pomiędzy p_{min} a p_{max}) - układ bez przetwornicy,
- włącza i wyłącza pompy w takiej kolejności by zapewnić ich równomierne zużywanie - tzw. przełącznik kolejności pracy pomp – układ bez przetwornicy,
- pozwala na podłączenie przetworników różnorodnych wielkości fizycznych, co umożliwia regulację na podstawie takich parametrów, jak przepływ, poziom, temperatura itp.
- uniemożliwia jednoczesne włączenie więcej niż jednej pompy, przesuwając ich rozruchy w czasie.
- blokuje możliwość natychmiastowego włączenia/wyłączenia pompy po wyłączeniu/włączeniu poprzedniej, przez co uniemożliwia pulsacyjną pracę urządzenia w przypadku gwałtownych zmian poboru wody;
- pozwala na ograniczenie (np. ze względów energetycznych) maksymalnej liczby pomp pracujących jednocześnie;
- blokuje włączenie pompy, której elektryczny układ zabezpieczający wykazuje awarię.
- zabezpiecza układ przed suchobiegiem, wyłączając kolejno poszczególne pompy zestawu przy spadku ciśnienia na ssaniu poniżej wartości zadanej (dla zestawów z bezpośrednim podłączeniem do wodociągu) lub w przypadku, gdy poziom wody w zbiorniku obniży się poniżej wartości zadanej;
- wyłącza pompy w przypadku przekroczenia dopuszczalnego ciśnienia w kolektorze tłocznym.
- umożliwia wyłączenie pomp pomocniczych w przypadku, gdy różnica ciśnień w kolektorze tłocznym i ssawnym przekracza ich maksymalną wysokość podnoszenia (co zabezpiecza je przed pracą z zerową wydajnością);
- blokuje włączenie pomp gdy częstotliwość włączeń przekracza dopuszczalną wartość.
- pozwala na wyłączenie jednej pompy, gdy przez zaprogramowany czas nie zmieniła się liczba pracujących pomp, a ciśnienie tłoczenia znajduje się pomiędzy zadaną wartością minimalną i maksymalną;
- umożliwia dopasowanie układu do charakterystyki rurociągu tłocznego poprzez dyskretne zmiany ciśnienia, w zależności od liczby włączonych pomp;
- w przypadku dodatkowego wyposażenia w przepływomierz z nadajnikiem – umożliwia dopasowanie układu do charakterystyki rurociągu poprzez uzależnienie ciśnienia na wyjściu z pompowni od przepływu;

- umożliwi automatyczną zmianę parametrów pracy zestawu w zadanych przedziałach czasowych (porach doby);
- w zależności od wyposażenia zestawu w elementy pomiarowe umożliwi odczyt aktualnych parametrów eksploatacyjnych systemu pompowego (ciśnienie, temperatura, przepływ, pobór mocy itp.);
- umożliwi odczyt podstawowych nastaw sterownika oraz ostatnich 20 komunikatów zapamiętanych przez sterownik bez konieczności wykorzystania dodatkowego sprzętu;
- możliwość łączenia sekcji bytowej i pożarowej
- możliwość umieszczenia klawiatury i wyświetlacza poza szafą sterowniczą (do 1200m)
- możliwość zastosowania czujników ciśnienia z wyjściem prądowym 4-20 mA
- możliwe dodatkowe funkcje zgodnie z życzeniem zamawiającego.
- posiada dodatkowe wejścia umożliwiające podłączenie innych urządzeń pomiarowych, kontrolnych, sygnalizujących itp.

6. Stacja wyposażona jest w istniejący zbiornik o pojemności 150 m³. Przewiduje się montaż drugiego zbiornika o pojemności 150 m³ takiego samego typu, to jest stalowy naziemny wg załączonych rysunków.

7. Instalacja wodno-kanalizacyjna w budynku stacji

7.1. Kanalizacja

Kanalizację w części technologicznej stacji zaprojektowano z rur PVC kanalizacyjnych o średnicy:

ϕ_z 160 - z rurociągów płucznych na filtrach

ϕ_z 110 - z wpustów podłogowych

ϕ_z 63 - z odpowietrzników na filtrach

Kanalizacja wprowadzona jest do odstożnika popłuczyn istniejącym rurociągiem PVC ϕ_z 160 mm.

7.2. Instalacja wodociągowa

Instalację wodociągową w budynku stacji uzdatniania wody zaprojektowano z rur PE ϕ_z 20 mm. Wodę należy doprowadzić do istniejącej instalacji wodociągowej w części socjalnej budynku.

8. Kanalizacja zewnętrzna stacji wodociągowej

Nie przewiduje się zmian w kanalizacji zewnętrznej dla stacji uzdatniania wody. Należy wykonać rurociągi odpływowe z przelewów zbiornika i spustu zbiornika wg

załączonych rysunków.

9. Odbiornik wód ze stacji uzdatniania wody

Odbiornikiem wód nadosadowych i spustowych ze stacji uzdatniania wody, będzie istniejąca kanalizacja. Rurociąg spustowy z odstojuka: PVC ϕ_z 200 mm doprowadza wody spustowe do istniejącego rowu.

10. Rurociągi między obiektowe

W związku z potrzebą włączenia projektowanych urządzeń do sieci zewnętrznych wody surowej przewiduje się wykonanie rurociągów z rur PEHD o średnicy 160 mm łączonych za pomocą kształtek zgrzewanych.

Armaturę na przewodach między obiektowych stanowić będą zasuwki żeliwne kołnierzowe wg. kat. SWW-06150-112Nr.002. z miękkim uszczelnieniem.

11. Ogrzewanie i wentylacja

W związku z rozbudową stacji nie zachodzi potrzeba wprowadzania zmian w istniejącym ogrzewaniu i wentylacji.

Wykonał: mgr inż. Marek Szulc
Upr.25/86

12. Zbiornik wyrównawczy.

Maksymalny godzinowy rozbiór wody wyznaczony na podstawie rzeczywistych rozbiorów wody z książki eksploatacyjnej Stacji uzdatniania wody wynosi 1586 m³/db. Dla takiego rozbioru oraz przyjmując 20-godzinny czas pracy pomp pierwszego stopnia (w ciągu doby) pojemność użytkowa zbiornika winna wynosić 12% Q_{max}.db. W zbiorniku musi pomieścić się również zapas p.poż. wody w ilości 100 m³ dla jednostki osadniczej do 5000 mieszkańców wg PN-B-02864. Wobec tego objętość całkowita zbiornika wody powinna wynosić:

$$V_{zb} = (1586 \times 12\%) + 100 = 290,32 \text{ m}^3$$

Przyjmuje się dwa zbiorniki pracujące równolegle o pojemności 150 m³ każdy. Wobec tego, że jeden zbiornik 150 m³ na stacji już znajduje się projektuje się dostawienie drugiego identycznego.

Proponuje się zastosować zbiornik produkcji np. PRODWODROL Sulechów. Lokalizację i połączenie zbiorników w stacji pokazano na załączonych rysunkach technicznych. Zbiornik musi posiadać wszystkie stosowne świadectwa i dopuszczenia do stosowania dla wody do picia.

Zbiornik jest dostarczany na budowę w całości i ustawiany na fundamencie wg oddzielnego opracowania.

Zbiornik po ustawieniu należy docieplić warstwą wełny mineralnej lub styropianu o grubości 10 cm i zabezpieczyć od zewnątrz blachą ocynkowaną. Ocieplić należy również rurociągi zasilające zbiornik.

Wykonał: mgr inż. Marek Szulc
Upr.25/86

